

Vroeger waren voornamen niet voornaam

L.J. van Gemert

Summary: Formerly first names were not first

In a recent publication on the members of the board and the editors of the Netherlands Malacological Society (van Gemert, 2009) a few errors and omissions were noticed concerning the first names of the persons listed. A critical check of the names resulted in a list of names with corrections and additions.

Inleiding

Het gebruik van roep- en/of voornamen - wie mag wie, en wanneer, met de roep- of voornaam aanspreken - is iets wat in de loop der jaren aan veranderingen onderhevig is. Naast de officiële voornamen, zoals vermeld in het paspoort, is of was het in Nederland bij grote groepen gebruikelijk om daarnaast nog een hiervan afwijkende roepnaam en soms, na het bereiken van de volwassenheid en het aangaan van een intieme relatie, ook nog een koosnaam te hebben. Daarnaast veranderen sommige mensen ook nog eens, om bijvoorbeeld een overgang in hun leven te markeren, hun roep- en/of koosnaam. Ook hebben sommigen in verschillende milieus, zoals bijvoorbeeld in het gezin, de familie of het werk, verschillende voornamen. Bovendien kunnen de gebruiken bij mannen en vrouwen en in de verschillende sociale klassen ook nog van elkaar afwijken.

In een overzicht van alle bestuurs- en redactieleden van de Nederlandse Vereniging (NMV), wordt van een groot aantal van deze leden roep- en/of voornamen vermeld (van Gemert, 2009). Ook van leden die actief waren in de tijd dat het niet voornaam was om voor- of roepnamen te gebruiken. Maar blijktbaar is dit niet geheel correct gebeurd, gezien vragen hierover van buiten de NMV. Het kritisch doornemen van de lijst met namen heeft geresulteerd in een aantal correcties en aanvullingen.

De juiste voor- en roepnamen

Hieronder worden de namen vermeld, hopelijk nu met de juiste voor- en roepnamen (laatstgenoemde tussen haakjes) van de personen, in alfabetische volgorde, die een correctie of een aanvulling behoeven. Maar compleet is de lijst met voor- en roepnamen nog zeker niet.

Altena, dr. Carolus Octavius van Regteren (Carel). Overeenkomstig de wijze waarop Van Regteren Altena zelf zijn naam in alfabetische lijsten weergaf.

Backhuys, dr. Willem (Wim).

Butot, ing. Louis Johan Marie (Louis).

Feen-van Benthem Jutting, mw.dr.h.c. Wouter Sophie Suzanna van der (Tera).

Fehr-de Wal, Marie C.. Zie: van Aartsen (2002).

Gittenberger, prof.dr. Edmund (Edi).

Henrard, dr. Johannes Theodoor (Jan).

Janssen, Adrianus Willem (Arie; op Malta Adrian). Pseudoniem Arieuwe en A. Riewé.

Karnekamp, Cornelis (Cor).

Koumans, dr. Frederik Petrus (Frederik?).

Kuiper, dr.h.c. Johannes Gijsbertus Jacobus (Hans).

Lacourt, Adrianus W. (Anton). Janssen (2009) vermeldt de roepnaam Anton; in een recente e-mail schrijft Arie W. Janssen het volgende: "*Lange tijd is de voornaam van Lacourt voor NMV-leden een raadsel gebleven. Maar lang geleden heb ik heel toevalig eens een nichtje van hem ontmoet, een zekere mevr. J. Lacourt. Toen ik doorkreeg dat zij familie was van 'onze' Lacourt heb ik*

haar uiteraard gevraagd naar zijn voornaam. Zij zei toen dat ze hem altijd 'Oom Anton' had genoemd."

Mörzer Bruyns, prof.dr. Maurits Frans (Mauk).

Neuteboom, Wim Hendrik (Wim).

Nieuwenhuis, Jan Gerardus Berend (Jan). Zie: Post *et al.* (2009).

Paardekoper, L.S. (Lou). Boerman (1966) vermeldt in zijn necrologie de voornaam Lou; de herkomst van de naam Leen is (nog) niet opgehelderd.

Pouderoyen, Louis Pieter (Loe, Poe). Kuiper (1977) schrijft: "Loe, zoals hij in engere kring werd genoemd, of Poe, zoals hij joviaal in de Rotterdamse werkgroep heette."

Achteraf vraag ik me toch af of het wel goed is om onze hedendaagse gewoonte om vaak en openlijk voor- en roepnamen te gebruiken ook dwingend toe te passen op het verleden. Het blijkt tot verwarringen en misverstanden te leiden. En ook (oud)leden van de NMV kunnen zich, uiteraard spreekwoordelijk, omdraaien in hun graf. Is het trouwens niet opvallend dat van velen van de nog levende NMV-leden de officiële voornamen niet bekend zijn?

Dankbetuigingen

Dank aan Ruud Bank, Arie W. Janssen, Sylvia van Leeuwen, Rob Moolenbeek en Rob Oudejans voor hun hulp bij het opsporen van de correcte voor- en roepnamen. Ook dank aan Tom Meijer voor zijn informatieve website "Ice-age molluscs".

Referenties

AARTSEN, J.J. VAN (2002): In memoriam Marie C. Fehr-de Wal (1911-2002). – *Spirula*, 328: 96.

BOERMAN, D.J. (1966): In memoriam L.S. Paardekoper (1916-1966), een persoonlijke herinnering. – *Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging*, 118: 1235-1236.

GEMERT, L.J. VAN (2009): Overzicht van de bestuurs- en redactieleden van de Nederlandse Malacologische Vereniging tijdens haar 75-jarig bestaan (1943-2009). – *Spirula*, Supplement nr. 2: 41-47.

JANSSEN, A.W. (2009): De 'fossielenatlas': meer dan 50 jaar historie ... de mensen, de feiten. In: Cadée, G.C., S. [J.] van Leeuwen & J.J. ter Poorten (red.) (2009): *Schitterende schelpen en slijmerige slakken. 75 jaar NMV: malacologie als hobby en professie: 36-46*. Nederlandse Malacologische Vereniging (Leiden).

KUIPER, J.G.J. (1977): Pouderoyen, bioloog en kunstenaar, 1902-1977. – *Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging*, 179: 713-721.

POST, H., R. VIS & F.J.A. SLIEKER (2009): In memoriam Jan Nieuwenhuis (1924-2009). – *Straatgras*, 21: 75-78.

Adres auteur: Couwenhoven 5519, 3703 EV Zeist
leo.van.gemert@planet.nl